

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas II. De iis quibus competit vita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DIFFICULTAS II.

De iis quibus competit Vita.

Quia aliquid proficiscitur ab eo, quod est vita, non continuo debet inferri, quod sit jam vitale, alias cum omnia proficiscantur à Deo, qui est vita, omnia deberent esse vitalia, ad quod in dicendis infra attendendum erit.

Punctum Difficultatis I.

Species suntne quid vitale?

DE duobus hic inquiri potest; Imprimis an Species vitaliter producantur? Secundò, an sint ipsæ vitales?

Quod ad primum attinet; An scilicet vitaliter producantur, pensandæ sunt rationes utriusque partis?

Quod producantur vitaliter:

RATIO prima adferri potest; Quia illa productio speciei est immanens natura sua, neque enim intellectus potest connaturaliter producere species in extraneo subiecto.

RESPONDETUR; Præcisè talis immanentia, se sola, non arguit utilitatem vitalitatem; hinc tali immanentia etiam ignis in seipso producit calorem.

RATIO secunda. Quia Actio illa productiva specierum, proficiscitur à principio intrinseco per se: quia quamvis eo casu suppleat intellectus vicem objecti, facit id tamen nomine proprio ad eum modum, quo Deus supplet in generatione ex putri defectum causæ univocæ, non tamen tanquam instrumentum causarum secundarum, non enim ab illis accipit vim operandi, sed id facit nomine proprio.

RESPONDERI potest. Ad hoc ut dicatur aliquid agere nomine proprio non tantum requiritur, ut nō agat virtute, ab alio, cujus nomine agit, communicatā, sed etiam ne agat virtute propria in bonum aliū ordinatā; & ita calor in se spectatus virtute propria agit, est tamen instrumentum, quia agit in bonum ignis. Jam autem intellectus producat species, quamvis agat virtute propria, quia tamen illa virtus est communicata in bonum objecti, quod se ipso, illas species producere non potest, fit ut in illarum productione, non dicatur intellectus per se ab ab intrinseco agere. De DEO disparitas est; Quia DEUS non ordinatur ab alio & propter aliud, sed omnia propter se facit; imò hic ipse medius terminus probat oppositum: Quia supplet vicem causæ univocæ non agit vitaliter, Ergo nec intellectus ager vitaliter, supplet vicem Objecti.

INSTABIS. Eodem titulo dici posse, quod intellectus producendo intellectionem gerat vicem objecti.

RESPONDETUR Negandò sequelam. Tum quia intellectus habet ex se ipso vim producendi intellectionem, unde eam potest producere non existente Objecto, non habet autem vim objectum producendi intellectionem sine intellectu, Ergo apparet majorem esse connexionem intellectionis cum intellectu, quam cum Objecto, in ratione effectivi: quomodo ergo poterit intellectus dici gerere vices objecti in productione intellectionis. Tum quia Objectum sine concursu potentia, producit sibi species, ut patet in speciebus materialibus: Si ergo habet vim objectum producendi species, & non habet vim se solo producendi intellectiones, fit ut intellectionem faciens Intellectus, non censatur agere, vi sibi tributa in Objecti bonum, sed in proprium bonum: faciens autem speciem, præstabit, vi sibi tributa, in bonum Objecti.

Quòd autem productio specierum non sit vitalis.

RATIO prima adferri potest; Quia si ipsum Objectum immediatè produceret illas species, illa productio non esset vitalis, Ergo etiam cum producat illas Intellectus, erit productio non vitalis.

RESPONDETUR. Retorquendo in primis argumentum, partem nutritione acquisitam potuisset habere vivens in instanti generationis, nec illam tunc vitaliter acquisisset. Ergo cum illam etiam nutritione acquirit, vitaliter non acquirit. Deinde quoad modum, quo Objectum producat suas species, non se accommodat intellectus objecto, nam objectum agit actione transeunti, immanenti autem intellectus agens. Quod si non sequitur modum agendi objecti intellectus agens, fit ut ex vi modi agendi sibi proprii, possit vitaliter agere.

RATIO secunda adferri potest: Quia concursus specierum ad cognitionem non est vitalis, quia fit nomine objecti, Ergo etiam & concursus intellectus agentis, ad productionem speciei, non erit vitalis: fit enim etiam nomine Objecti.

RESPONDETUR. Quomodo solvendum sit Argumentum constabit, ubi inferius agatur, de Antecedenti, his nihilominus pensatis

DICENDUM est: Etiam productionem specierum esse vitalem: Probatur ex dictis. Quia ex una parte procedit à principio per se, immanenter, & ab intrinseco, ex alia parte nihil obest quominus illa productio sit vitalis, nam quā vis producantur nomine objecti, sufficit quòd in modo producendi, non accommodent sese objecto, ut supra dictum.

Quod ad secundum attinet: An scilicet ipsa species sint principium vitale. In hoc puncto divisi sunt Authores, negat Arriaga & Oviedo, affirmat recentior Suarez, Pensandæ erunt rationes utriusque partis.

Pro parte negativa RATIO prima est ex Arriaga;

ga; Quia species non operantur ut virtus intrinseca animæ, sed ut vicariæ objecti. Ergo cum per illas potentia operatur, non operatur ab intrinseco.

RESPONDETUR; Distinctas esse has duas propositiones; quod non est virtus intrinseca animæ, non potest operari vitaliter; & hanc: virtus intrinseca animæ, non potest esse vicaria objecti. Prima est vera propositio, secunda est falsa, quia certè nomine objecti producit intellectus species, & tamen intellectus est potentia vitalis. Ergo ex hoc solo titulo, quia scilicet fit aliquid vicem supplendo objecti, non deicitur à ratione vitalis. Nego ergo consequentiam.

INSTAT Idem. Quia si objectum concurrat ad notitiam non concurrat ab intrinseco. Ergo nec species.

RESPONDETUR. Si objectum producat species, non producat vitaliter, & tamen hoc non obstante producit intellectus vitaliter species, ut ipse docet Ariaga. Ergo etiam poterit producere species, vitaliter cognitionem, quamvis non produceret illam vitaliter objectum. Deinde sicut quia non eodem modo, ut dictum supra, producuntur species ab objecto, producuntur vitaliter; ita quamvis id faciant species quod faceret objectum, quia id faceret species modo, alio, fit, ut adhuc essent vitales, & alio modo, hoc est, operantes vitaliter.

RATIO secunda ejusdem. Quia species per se non exigunt inhaerere potentia, à qua producuntur actus. Ergo per se non sunt virtus intrinseca Animæ. Antecedens probatur à paritate de speciebus materialibus, quæ etiam in medio reperiuntur.

RESPONDETUR, imprimis retorquendo argumentum. Per se species non exigunt produci ab intrinseco, de facto enim in Angelis create sunt à Deo. Ergo & productio specierum non erit vitalis, contra quam æstimet dici debere Ariaga. Deinde si per se, idem significat, quod universaliter loquendo, concedo, quod non exigant species in sola potentia esse, à qua producuntur; Concedo item quod hoc sensu, non exigant esse virtus intrinseca Animæ. Si autem ly per se significet, quod species, nec ex speciali ratione, possint inhaerere potentia, adeoque, quod nunquam possint esse virtus intrinseca Animæ, in isto sensu falsa est propositio. Paritas ducta à speciebus materialibus non tenet. Quia non est licitum argumentari, à modo causandi unius ad modum causandi alius; & cum constet actione transeunti produci species materiales, idque ab objectis etiam non vitalibus, bene arguitur illas non esse vitales, quæ ratio non militat pro speciebus, actione immanentibus productis.

INSTAT primò idem. Quod species spirituales reperiuntur in ipsis principiis cognoscentibus, id est, omnino per Accidens, nec fundare

potest intrinsecitatem specierum. Quod ipsum probatur; Quia id totum est ex defectu spiritualis subjecti, in quo recipiuntur. Si enim inter unum & alterum Angelum interponeretur res spirituales, non video, inquit, cur per illud medium ab uno Angelo ad alium non possint mitti species.

RESPONDETUR. Hæc omnia dici arbitrariè; Nam quamvis id non implicet contradictionem, non sequitur id esse connaturale, quantumvis poneretur medium spirituale.

INSTAT secundò Idem. Species ut concurrat, non requirit unionem sui cum potentia, sed sufficit ut sit contigua potentia. Sicut enim objectum contiguum v.g. sapor, potest causare sui perceptionem, & universaliter in causis, sufficit ad actionem contiguitas, ergo etiam ut species concurrat cum potentia, sufficit illam esse contiguam vel penetratam cum potentia.

RESPONDETUR. Imprimis retorquendo argumentum, quod probat habitum naturalem, quem tenet Ariaga, esse principium vitale, posse esse non nisi contiguum potentia; casuque quo distingueretur intellectus ab anima, posset non esse principium vitale, quia posset esse, non nisi quod contiguum. Deinde directè nego Majorem, quæ positivè non probatur. Deinde diceret aliquis, quod ut salvetur intrinsecitas agendi, debeat esse principium non solum contiguum: hinc si species sint vitales, non debent esse tantum contigua, tu autem aliunde non probas, species non esse vitales.

INSTAT tertio. Unus Angelus penetratus cum alio, posset immediatè concurrere ad sui cognitionem in illo Angelo, quem penetravit, Ergo apparet objectum ad concursum exhibendum non exigere unionem cum potentia, nec ergo illam exigit ipsa species, cum non sit necessaria major unio speciei, quàm objecti.

RESPONSUM supra, quod modum agendi Objecti, non debeat in omnibus imitari virtus vicaria Objecti. Et certè cum illa virtus objecti sit Accidens, accidentia autem naturaliter sine subjecto existere non possunt, hoc ipso exigent uniri potentia, tanquam subjecto; habereque intrinsecitatem sufficientem, cum tamen objecta noscenda, sæpe, non sint accidens.

RATIO Tertia ex Oviedo est. Actus vitales non inhaerent, neque speciebus uniuntur, nec alicui cum quo species unum totum essentiale constituent, cum enim species accidentia sint, cum suo subjecto, in quo recipiuntur, unum totum essentiale constituere non possunt; jam autem ad vitalitatem requiritur, vel uniri principio, à quo producitur, vel cum aliquo, quod se habeat per modum compartis, in ordine ad totum substantiale.

RESPONDETUR; Imprimis ostendendo hoc argumentum ad principia ipsius Oviedo, docet enim ille hic puncto tertio, numero secundo, dato,

dato, quod potentia animae sint superadditae realiter, & non recipiant in se actus vitales, nihilominus dici debere vitales, non quidem vitalitate formali & primo per se, sed saltem vitalitate animae ad quam juvandam producantur potentiae, cur ergo eadem vitalitate non gaudebunt species ipsae. Deinde nego esse necessarium ut omni principio vitali, quod habet vim concurrendi, cum alio principio ad actum vitalitatis recipiantur actus vitales, sed sufficere ut recipiantur in alio comprincipio, quod rationem principialis habet, qualis est intellectus, poteratque bene provideri à natura ne recipiantur intellectiones in speciebus, quia cum species non sint noscitivae, non depolseunt specialiter, ut illis notitiae uniantur.

RATIO quarta est. Si sola species per se operaretur, illa cognitio non esset vitalis. Ergo apparet speciem non esse vitale principium.

RESPONDETUR. Nego Antecedens. Nam tum Deus suppleret defectum intellectus, & ex alia parte ad vitalitatem sufficit, unum esse principium vitale. Et sic visio beatifica est vitalis quamvis lumen gloriae non sit vitale. Item quando actus amoris elicitur, cum solo auxilio extrinseco, illo casu auxilium non est vitale, & tamen sequitur actus vitalis. Deinde sicut tu diceris intellectionem productam sine specie impressa, Deo defectum speciei supplente, esse nihilominus vitalem: sic & in praesenti, quamvis sola species concurreret, & Deus suppleret concursum potentiae, adhuc posset dici ille actus vitalis.

RATIO quinta est. Duae sunt tantum species manifestae viventium. Primo viventium per introfufceptionem alimenti, ad hanc speciem non possent revocari species utpote quae non vegetantur. Alia species est viventium noscitivorum, ad hanc etiam speciem non potest revocari, quae etiam nihil noscit: Ergo apparet speciem impressam non esse quid vitale.

RESPONDETUR negando Antecedens. Nam etiam voluntas est principium vitale, & tamen nec alitur, nec noscit, utpote caeca. Commodius ergo dividetur vitale in introfufceptivum alimenti & motivum intentionaliter, tale autem erit motivum, etiam species.

Pro parte Affirmativa Primum Argumentum est. Quia species sunt principium agendi. Rursus non producant nisi immanentes operationes, non enim alias quam quas producit intellectus, producant item per se: quia definitivè ad hoc ordinantur; nec producant intellectiones ex suppositione alicujus violentiae. Producant etiam ab intrinseco, quia non aliunde sed à sua natura, supposito, quod producantur, vim agendi habent.

RESPONDETUR. Argumentum probare multum. Quia etiam species materiales producantur ab Objectis, & agunt, & actiones immanen-

tes agunt & per se &c. & ab intrinseco, neque tamen sunt vitales. Quod si dicas produci illas ab extrinseco, id non obest: quia anima rationalis producit etiam ab extrinseco, Deo creatore, & tamen non definit esse quid vitale, & si creatam animam in caelo transmitteret Deus per medium, per hoc ipsum non desineret esse vitalis. Ergo idem dicendum esset de specie materiali, quod scilicet sit principium vitale. Absolutè tamen loquendo non potest dici species materialis vitale quid, alias ab objecto non vitali, utpote ignobiliore, produci non posset.

Secundum Argumentum est. Si aliquid vitalitatis specierum obfaret, obfaret hoc, quod loco objecti concurrant; Sed hoc non obstat: quia intellectus agens, loco Objecti producit speciem, & tamen productio illa est vitalis: Ergo quod loco objecti concurrat, non officit, quominus sit species principium vitale.

RESPONDETUR. Hanc potius esse rationem, quia scilicet nullum est fundamentum tribuendae illi vitalitatis.

Tertium Argumentum est. Si gratia produceretur à nobis, non haberemus ullum fundamentum illam non esse vitalem: Ergo idem dicendum de speciebus, quae à nobis producantur.

RESPONDETUR potest de facto & gratia & supernaturales habitus infusi & acquisiti, educuntur de potentia animae obedientiali neque tamen sunt quid vitale. Nam quamvis educantur à Deo, non obest vitalitati, sicut nec obest quando anima creatur: Ergo idem dicendum esset de speciebus. *His pro utraque parte pensatis, nihilominus*

DICENDUM est. Species impressas non esse quid vitale.

PROBATUR. Quia quod non est principium operandi ab intrinseco, non est principium vitale. Species non sunt principium operandi ab intrinseco quod ipsum probatur. Quia non coëfficiunt intellectionem ut probabile est, de quo infra, sed non nisi complent potentiam intellectivam, quae autem non agunt in aliquo genere, non possunt dici in illo genere operari vitaliter.

Punctum Difficultatis 2.

Quid sentiendum de Habitibus?

POTEST esse res de Habitibus naturalibus & supernaturalibus.

Quod attinet ad Habitibus naturales. Illos esse vitas censet Ariaga & recentior Suarez, negat Oviedo. Quod etiam habitus supernaturales sint vitales inclinatur Ariaga, negat recentior Suarez, & quidem non est difficultas, an productio habituum naturalium sit vitalis. Probatur enim esse vitalem iisdem rationibus, quibus probatur esse productionem specierum esse vitalem, sed est difficultas de ipsis habitibus, an illi sint vitales.

DICEN-

DICENDUM est primò. *Habitus naturales esse formaliter vitales* in sententia quæ illis tribuit concursus effectivum in actus.

PROBATUR 1. Si daretur intellectus distinctus ab anima, esset potentia vitalis, Ergo & habitus; neque obest quod habitus naturalis, det nonnisi facile posse, hoc enim ipsum in argumentum accipitur, cur scilicet aliquid exiguum nonnisi ad facile posse, nõ possit esse principium vitale, sicut intellectus distinctus realiter. Non quod censeam distinguente realiter potentias ab Anima, requiri intellectum ad facile tantum posse. Sed argumentum procedit à pari. Intellectus distinctus realiter si daretur, quamvis non requireretur tãtum ad facile posse, nihilominus foret vitalis. Ergo & habitus Naturales distincti realiter, quamvis requirerentur tantum ad facile posse, esse possunt vitales. Nec enim est major unius quàm alterius ratio.

PROBATUR 2. Quia tota definitio principii vitalis convenit habitui acquisito, si enim aliqua particula non conveniret illi, maximè non conveniret illi, ly per se operari, cum requiratur nonnisi ad facile posse; sed etiam hæc particula illi convenit; qui etiam habitus non ex accidenti, sed per se habet, ut faciliat: & sicut non obest, quamvis una potentia non faciat, quod facit potentia alia, ita nec oberit, quod habitus det nonnisi facile posse, quamvis alibi potentia dent simpliciter esse.

PROBATUR 3. Quia nihil impedit, ut habitus acquisitus sequatur conditionem principii, quod est quid vitale, nempe vel ipsi actus, vel potentia, quæ in actibus intentionalibus, exercet sese.

OBJICITUR 1. Habitus non operatur per se immanenter, quia eandem actionem, posset intellectus verbi gratia se solo producere, quem producit cum habitu. Ergo habitus non est principium per se agendi.

RESPONDETUR. Habitum non esse principium per se agendi, hoc est necessario requisitum; esse tamen principium per se agendi facilitando; parumq; refert quod eandem actionem possit ponere intellectus sine habitu, sufficit enim quod non possit ponere eodem modo, sicut vivens posset habere eandem partem materiae habere acquisitam non vitaliter, & tamen hoc non obstat, ne aliàs eam possideat acquiratque vitali modo.

OBJICITUR 2. Motus lapidis deorsum non est per se, quia fit nonnisi ex eo, quod lapis sit in statu violento, Ergo & actio habitus, non est per se, quia est supposito nonnisi quod sentiatur difficultas.

RESPONDETUR; retorquendo argumentum; actus imperatus nõ fit nisi ex suppositione, quod ponatur imperans, iudicium non formatur nisi ex suppositione primæ operationis, nec quidquam amatur nisi ex suppositione propositionis objecti, & tamen omnia illa possunt esse vitalia,

Ergo idem in præsentì dici poterit, unde in forma negatur consequentia, nam non omnis suppositio facit, nec actio aliqua sit vitalis, vel certè ex dictis distinguitur consequens, Ergo & actio habitus non est per se, hoc est non est simpliciter & necessariò requisita concedo, non est per se in ordine facilitandi. Nego.

OBJICITUR 3. Nulla est necessitas multiplicandi vitalitatem, sicut autem non multiplicanda entia, ita nec principia vitalia.

RESPONDETUR; esse necessitatem, quia tota definitio vitalis principii competit habitui. Non potest quidem dici habitus vita, quia neque est vita vegetativa, neque sensitiva, neque rationalis, cum ipse habitus non sit anima, potest tamen dici vitalis, quia illi, non quidem vitæ tamen vitalis competit definitio, ad eum modum quo unio vel substantia modalis, non est quidem substantia completa, nec incompleta, quia nec est forma v. g. anima, neque materia, est tamen aliquid substantiale, quia illi substantialis competit definitio.

Quod attinet ad habitus supernaturales.

DICENDUM est; *Habitus supernaturales infusos, non esse vitales.*

PROBATUR 1. Quia statuenda est aliqua regula certa taxans vitalitatem in principiiis, hæc autem non est alia, nisi quod aliquid sit vita, vel productum ab ipsamet vita, tanquam aliquid subordinatum & provisum ab eadem, ad agendum: hæc enim duo, salvant id, quod est operari ab intrinseco, hoc est quod sit aliquid vel anima, vel ab anima productum; maximè enim est intrinsecum, anima, & per quod anima, tanquam per aliquid sui, agit; Jam autem principium per se infusum, nec est anima, nec producit ab anima.

PROBATUR 2. Quia habitui infuso non competit intrinsecitas, adeoque nec definitio habitus; non competit inquam intrinsecitas, quia est merè ab intrinseco, habetque se ut species materialis ab objecto producta, in ratione extrinseci principii.

PROBATUR 3. Quando assumeretur lapis per potentiam obedientialem ad producendam v. g. visionem Dei, potentia illa obedientialis, non operaretur ab intrinseco, & tamen illi potentia obedientiali, jam non esset supra naturam, operari supernaturaliter; sicut nec ipsi principio supernaturali, est supra naturam, operari supernaturaliter. Ergo sicut in potentia obedientiali quæ tali, operari illud, non fundat intrinsecitatem requisitam ad vitalitatem, ita nec fundabit in habitu supernaturali infuso.

OBJICITUR 1. ex Ariaga. Habitus supernaturales sunt determinati ad operandum, intra proprium subiectum, exigunt item per se esse in illo, quamvis subiectum illos non exigat per se; hoc autem non reperitur, in aliis principiiis non viventibus. Ergo apparet, habitus supernaturales infusos, esse quid vivens.

† (K)

RESPON-

RESPONDETUR. Majorem esse similitudinem habituum supernaturalium cum vita, quam cum aliis principiis non viventibus. Non esse tamen in illis talem similitudinem, quæ fundet prædicatum vitæ; quia deficiunt in principali, hoc est in esse ab intrinseco, & sicut impulsus magis accedit ad vitalia principia quam ad mortua, neque tamen impulsus est quid vitale, ita & in præsentia.

OBJICITUR 2. Actus supernaturalis est vitalis, Ergo & habitus productivus ejusdem.

RESPONDETUR. Actus supernaturalis, est vitalis, quia habet id prædicatum, cujus carentia in habitu supernaturali, facit ne habitus supernaturalis sit vitalis, nempe quia est ab intrinseco, cum tamen habitus supernaturalis, non sit ab intrinseco. Deinde quando plures causæ concurrunt ad eundem effectum, habentem diversa prædicata, non est necesse, ut omnes causæ illa prædicata contineant, sed sufficit ut contineant aliqua ex illis. Sic v. g. quando intellectus concurrat ad actum supernaturalem, sufficit ut alia tantum concussa sit supernaturalis. Rursus in sententia concedente concursum objecto cum potentia ad intelligendum, concursus objecti non est vitalis, sed solus concursus intellectus. Deinde quando Deus & Creatura concurrunt ad peccatum, adeoque ad defectuosum aliquid, sufficit, ut una causa sit defectuosa, & sic in reliquis. Cur ergo etiam non sufficiet, ut concursus intellectus ad actum supernaturalem sit vitalis, licet habitus supernaturalis simul concurrere, non sit vitalis.

OBJICITUR 3. Habitus supernaturales educuntur de potentia animæ obedientiali, Ergo sunt ab intrinseco.

RESPONDETUR. Hoc ipsum educi, non est sufficiens, ad vitalitatem; quia etiam calor productus ab extrinseco in vivente, producitur de potentia viventis, nec tamen est quid vitale. Sed quid sentiendum de habitu supernaturali acquisito? si producitur ab ipso principio elevato creato, poterit dici vitalis, non poterit autem esse vitalis, si à Deo ipso producitur ad exigentiam actuum, propter paritatem actionis, cum habitu infuso.

Punctum Difficultatis 3.

Quid sentiendum de motu.

Quod attinet ad motum localem. Illum negat esse vitalem Ariaga & Oviedo. Affirmat uterque Suarez.

ASSERO 1. *Potentiam loco motivam esse vitalem.* Ratio quia nostra sententia ut infra videbitur, identificat potentias animæ, quæ ipsa est vitalis.

ASSERO 2. *In Modalistarum sententia dicente motum localem esse ipsum exercitium potentia loco motiva ad terminum, motus localis est quid vitale.*

RATIO. Quia nihil deest ad vitalitatem, cum sit ipsum exercitium potentia ab intrinseco.

ASSERO 3. *Impulsus qui producitur per motum impellentis vitalis produci actione vitali.*

RATIO. Quia tali motui nil deest ad vitalitatem. ASSERO 4. *Impulsus productus non medio motu, sed media sola gravitate vel aliquo alio simili non produci actione vitali.*

RATIO. Quia producitur à consimili causa, & consimili modo, quo illum produceret lapis, qui indubie illum non produceret vitaliter.

ASSERO 5. *Impulsus spectatus penes objectum recipiens extrinsecum, non esse illi subiecto vitali.*

RATIO. Quia ab intrinseco non se movet ad illum, estque illi violentus, de quo supra.

DICES 1. cum Oviedo. Eadem præsentia, per eandem indivisibilem actionem, per quam producitur motu progressivo, potest produci motu, quo corpus naturaliter descendit deorsum, quod enim anima rationalis moveatur, determinata proprio voluntatis actu, vel quod moveatur determinata motu naturali corporis gravis, cui est unita, non infert, neque inducit diversitatem actionis.

RESPONDETUR. Supponit imprimis argumentum, quod ideo vitalis sit ille motus, quia producit præsentiam, quod falsum est, ut scitum est ex Phisicis, quæ docent illam præsentiam esse meram formalitatem; sed etiam hoc transitio falsum est, quod eadem indivisibili actione uterque motus producatur, progressivus enim producitur ab anima activè: Posterior non nisi ab impulsu & gravitate. Neque valet quod principium pertingens ad actionem sit idem, sufficit enim quod non eodem modo se exercet. Transeat ergo, quod eadem præsentia diversis actionibus produci possit. Sed inde non sequitur, quod eodem modo semper producatur, unde si producitur modo hoc, in quo non habet se passivè sed activè anima, erit motus vitalis ille; sicut eadem pars materiae, potest nutritione, hoc est vitali actione acquiri ab anima, & non vitali, dum scilicet illi primo unitur anima.

INSTABIS. Actus voluntatis idem manet five ex hac five ex illa actione proficiatur, Ergo & eadem actione exercebitur ille motus, five ad illum se determinet voluntas, five determinetur gravitate.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia cognitio, non est principium Phisicè & sufficienter influens, in volitionem; hinc ead. manet entitativè volitio, five sit hæc five alia cognitio; unde idem etiam erit motus, five ab hoc, five ab alio voluntatis actu imperetur, quia hi actus voluntatis, sunt solum conditiones, applicativæ ad motum; actio autem non distinguitur penes causas applicantes; hinc eadem erit ignitio, si applicet ignem Petrus five Paulus; sed non est ead. ratio de ipso principio influente, quia in casu objectionis, si motum principiat non nisi gravitas & anima ad illum non nisi se passivè habet, motus ille non potest esse vitalis, quia non est jam ab intrinseco. Contra motus qui principiat elicitivè ab anima, est actuale ipsius exercitium, nec se ad illum passivè habet, hinc poterit esse vitalis.

DICES secundò cum eodem: Eandem numero

mero praesentiam, quam acquiri motu progressivo, ponere potuisset in me aliud agens. Ergo actio productiva praesentiae non habet immanentiam requisitam.

RESPONDUM SUPRA. Vitalitatem motus, non esse pensandam ex termino, qui est praesentia, sed ex modo illius acquirendae; non eodem autem modo, acquireretur, si acquireretur impulsu v. g. quem produceret aliud agens, quia ad hunc non nisi passivè se haberet anima.

DICES TERTIO. Actio, quae manus seipsam movet, non est diversa ab actione, quae movet alterius manus; sed quae movet alterius manus, non est vitalis, Ergo nec prior est vitalis. Major probatur. Quia eadem est ubique praesentia, idem specie motus, idem specie subiectum, Ergo & actio eadem specie erit.

RESPONDETUR. Ad diversificandos hos motus, attendendum est ad diversitatē modi agendi; quia motus, quo se movet manus, est immanēti actione productus; motus autem productus in aliena manu, est productus actione transeunti.

DIFFICULTAS III.

Quale sit praedicatum Vitalitas.

ALIA phrasi idem proponi solet, an actum vitalem Deus, vel alia potentia, supplere possit. Plura huc concernentia videnda erunt, ubi agitur qualenam sit praedicatum libertas.

DICENDUM est primò. *Actum vitalem quatenus, seu entem à vitalitate, non posse à Deo suppleri, vel ab alia potentia distincta.*

PROBATUR primò. Et esset ille actus vitalis, & non esset, esset quidem ut supponitur, non esset autem, quia non esset ab intrinseco, sed v. g. à Deo vel ab alia potentia.

PROBATUR secundò. Hoc quod est me agere, non potest suppleri à Deo, quia & ego agerem & non ego; agerem ego quia dicis suppleri à Deo posse, hoc, quod est me agere, & non agerem ego, quia ageret non nisi Deus adeoq; non ego. Quod si hoc est me agere non potest suppleri à Deo, Ergo nec id, quod est agere ab intrinseco, potest suppleri à Deo. Quia hoc quod est me agere ab intrinseco, solis verbis differunt.

PROBATUR tertio. Hoc quod est supernaturale, non potest suppleri à naturali, ut scilicet praedicatum naturalis, sit idem quod praedicatum supernaturale, Ergo nec id quod est esse ab intrinseco potest suppleri ab extrinseco, tamen enim naturale supernaturale, quam intrinsecum extrinseco opponitur. Sed hoc quod est esse actum vitalem, est esse ab intrinseco, Ergo ab extrinseco suppleri non potest.

DICENDUM est secundò. *Actum vitalem non verentem vitalitatem, seu secundum solam entitatem spectatum, posse à Deo produci, vel ab alia causa, à Deo assumpta.* Est conclusio Thomistarum & Suarezii Disputatione 48. Sectione secunda num. 9. contra Amicum tomo 3. Disp. 2. num. 80. & alios.

PROBATUR 1. Entia quae aliqua praedicata connotativa habent, possunt eadem in Entitate

manere, sublatis iis, quae connotant, modo connotatio illa, non inferat respectum secundo essentialē, qualem dicunt creaturae ad Deum. Sed praedicatum vitalitatis in actu v. g. cognitionis, est connotativum, & non fundat respectum secundo essentialē. Ergo potest manere eadem entitativè cognitio, & non dicere praedicatum vitalitatis. Major probatur inductione in omnibus connotativis entibus; Minor quoad primam partem probatur, quia vitalitas semper in obliquo importat principium intrinsecum, Ergo est praedicatum connotativum, & sicut relatio dicit esse ad, ita vitalitas dicit esse ab, adeoque utraque formalitas est connotativa. Quod autem non sit respectus ille secundo essentialis inclusus in ipsa entitate actus vitalis, inde probatur, quia non est major connexio actus vitalis quoad entitatem cum principio, quam sit connexio fundamenti quoad entitatem spectati, cum suo termino, connexio autem fundamenti non est talis, quin entitativè idem possit manere fundamentum, non posito termino Ergo. Tum quia sicut entia non sunt multiplicanda sine necessitate, sic nec multiplicandae formalitates ita essentialēs, ut ipsis deficientibus stare non possit eadem entitas; nulla autem necessitas & nullum fundamentum ponendae talis connexionis inter entitatem actus vitalis & inter suum principium. Tum quia si perpendatur tota definitio vitalis ex illa non inferretur esse essentialē in ipsa entitate inclusam dependentiam à suo principio.

PROBATUR 2. Quia id non implicat contradictionem, ut patebit solutione Argumentorum.

PROBATUR 3. Restaurando rationes quas sibi opposuit Amicus, easqueolvere conatus est.

PRIMA RATIO. Libertas non est intrinseca actui libero, Ergo nec vitalitas.

RESPONDET Amicus, Libertas nequit salvari nisi in potentia, liberum enim est quod potest operari & non operari, hoc autem non competit actui, qui dum est, non potest non esse, vitalitas autem maximè competit actui, est enim ipsum exercitium vitae ab intrinseco perficiens viventem, ultra perfectionem quam à generatione accepit. Contra; Tum quia actus liber est ipsum exercitium libertatis, & tamen potest salvari & poni illius entitas, & non à potentia libera, Ergo & actus vitalis poterit poni quoad entitatem, licet actus vitalis sit exercitium vitae. Tum quia posse esse & non esse est connotatum actus liberi, tale, ut esse possit ipsa entitas actus, sine tali connotato, Ergo & esse ab intrinseco, erit simile connotatum actus vitalis, ut sine eo possit esse, quoad entitatem. T. 2. posse esse & non esse infert extrinsecitatem libertatis, Ergo & esse ab intrinseco infert extrinsecitatem vitalitatis, & sicut exercitium actuale libertatis solvatur per Amicum nō ratione actus, sed ratione potentiae, ita & exercitium vitalitatis, salvabitur ratione ipsius principii, non verò ratione actus.